

در گفت‌وگوی «ایران» با رؤسای انجمن هنرهای نمایشی مطرح شد

سهم استان‌ها از «روشن بودن چراغ صحنه»

ترکس کیانی خبرنگار

وقتی می‌گوییم «چراغ صحنه روشن است» تنها منظورمان در شهر تهران است یا این تیتز خبری حاصل نگاهی به سراسر ایران است؟ سؤالی که می‌توان برای یافتن پاسخش به روایت رؤسای انجمن هنرهای نمایشی استان‌ها، تکیه کرد. نخستین اطلاعیه روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که خبر از تعطیلی تمامی برنامه‌های فرهنگی و هنری به مدت یک هفته می‌داد، سوم اسفند ۱۳۹۸ منتشر شد. در طول سال ۱۳۹۹ شاهد تعطیلی‌ها و بازگشایی‌های مکرر سالن‌های نمایش تحت تأثیر شیوع کرونا بودیم تا سرانجام در فروردین ۱۴۰۰ و با انتقال اهالی تئاتر از گروه شغلی ۳ به

کرمانشاه: عدم همکاری ارشاد استان، هر چند گروه‌ها متقاضی اند

بدهند به تیتز آن ناچارند هزینه‌های اجرا را نیز تقبل کنند و کمک‌هزینه بپردازند و به همین دلیل به بهانه‌های مختلف و با تکیه بر شرایط تحت تأثیر شیوع کرونا، حتی

خوزستان: لزوم همراهی در تجهیز و تعمیر امکانات سالن‌ها

بخش خصوصی و حتی تالار آفتاب اهواز که در اختیار انجمن هنرهای نمایشی استان قرار دارد ۱۵ ماه است که بدهکار نگهبانان شان و قبوض آب و برق و گازند. پس «روشن شدن چراغ صحنه» تنها منوط به اراده گروه‌های نمایشی نیست و همتی متعالی از سوی مسئولان کشوری و استانی می‌طلبد و گرنه با انتشار یک تیتز خبری که «از ۱۸ اردیبهشت چراغ صحنه روشن شد» نمی‌توان چشم انتظار معجزه برای حل این مشکلات بود. این تنها یک تیتز خبری است و عملیاتی شدن آن به مواردی برمی‌گردد که به آنها اشاره کردم. یاقوت‌پور، با اشاره به اینکه شعار تئاتر سال ۱۴۰۰ استان خوزستان که از سوی انجمن هنرهای نمایشی این استان انتخاب شد «حفظ دغدغه‌مندی مخاطبان برای تئاتر دیدن» بود، ادامه می‌دهد: «نکته بعدی این است که حتی اگر موارد بالا رعایت شود، بازگرداندن اعتماد از دست‌رفته مخاطبان برای تئاتر دیدن، اتفاقی زمان‌بر است و اینگونه نیست که از لحظه اعلام بازگشایی سالن‌ها ۵۰ درصد

محمدرضادرنه، رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان کرمانشاه با اشاره به اینکه قطعاً در برخی از استان‌ها پس از صدور اجازه بازگشایی سالن‌های تئاتر شاهد روی صحنه رفتن آثار نمایشی هستیم، می‌گوید: «متأسفانه در کرمانشاه از روزی که شاهد شیوع کرونا بودیم، حتی در شرایطی که ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا اعلام کرد که سالن‌های تئاتر می‌توانند باز باشند، این اتفاق به بهانه‌های مختلف رخ نداد و اداره کل ارشاد استان با اینکه خود مجوز روی صحنه رفتن آثار را صادر می‌کند اما مجوز خودش را هم ناده می‌گیرد و اجازه اجرا نمی‌دهد.» او با بیان اینکه به نظرش دلیل این اتفاق واضح و مشخص است، می‌افزاید: «وقتی مجوز اجرا

محمد یاقوت‌پور، رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان خوزستان با بیان اینکه نخست باید توضیحاتی اجمالی دهد، می‌گوید: «همان‌طور که می‌دانید برای به اجرا رساندن یک اثر نمایشی نخست باید مرحله پیش‌تولید را گذراند و یک اثر نیازمند دست‌کم سه یا چهار ماه ممارست در تمرین است تا آماده اجرا شود. هنگامی که می‌گوییم «چراغ صحنه روشن است» نباید تصور کرد که این چراغ برای روی صحنه بردن اثر روشن شده است بلکه مراد از روشن بودن آن، آغاز تمرینات آثار نمایشی است. وقتی از اوایل اردیبهشت اعلام شد که سالن‌های نمایش از امکان بازگشایی برخوردار شده‌اند، زمان روی صحنه رفتن را دست‌کم باید حدود دو ماه بعد در نظر گرفت مگر آثاری که بازتولیدند و پیش‌تر روی صحنه بوده‌اند و اکنون می‌توانند همان نمایش آماده را مجدداً اجرا کنند.» او با بیان اینکه «نکته دیگری هم وجود دارد که ظاهراً توجهی کافی به آن وجود ندارد»، می‌افزاید: «هنگامی که دست‌کم برای ۱۵ ماه شاهد تعطیلی سالن‌های نمایش بوده‌ایم طبیعی است که مستهلک شده‌اند و در استان خوزستان، به عنوان مثال، شاهد این استهلاک در سیستم‌های خنک‌کننده هستیم که همگی نیازمند تعمیر، تجهیز یا جایگزینی موارد سرقت‌شده هستند. امری که در گرمای ۵۴ درجه استان غیرقابل اغماض است و قطعاً می‌بایست از تمام ظرفیت این سیستم‌ها بهره گرفت اما نیازمند بودجه‌ای بالغ بر ۱۰۰ میلیون تومان است. همچنین سالن‌ها، بدهی‌هایی دارند که می‌بایست پرداخت شود. بسیاری از سالن‌های

چهارمحال و بختیاری: از جشنواره استانی در سال ۹۹ تا رپرتوار نمایشنامه‌خوانی در سال ۱۴۰۰

فرشید بزرگ‌کنیا، رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان چهارمحال و بختیاری با بیان اینکه «متأسفانه شاهد تفاوتی فاحش میان آنچه به نام تئاتر در تهران و دیگر استان‌ها شناخته می‌شود، هستیم»، می‌گوید: «خوبی‌ها کوشیدند این تفاوت را از میان بردارند و اقداماتی جزئی نیز انجام دادند اما آن تفاوت همچنان پابرجاست.» او با اشاره به بضاعت تئاتر در استان چهارمحال و بختیاری، توضیح می‌دهد: «بضاعت استان ما در قیاس با استان‌های

سؤالاتی که باید به آنها پاسخ داد

گروه فرهنگی/ نخستین اطلاعیه روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که خبر از تعطیلی تمامی برنامه‌های فرهنگی و هنری به مدت یک هفته می‌داد، سوم اسفند ۱۳۹۸ منتشر شد. یک هفته‌ای که تا ۲۶ خرداد ۱۳۹۹ و اعلام خبر موافقت ستاد ملی مبارزه با کرونا با از سرگیری فعالیت‌های نمایشی از ابتدای تیرماه ادامه داشت. همان زمان بود که اداره کل هنرهای نمایشی «الزامات و پیشنهاداتی» خطاب به تماشاگران، گروه اجرایی و سایت‌های فروش بلیت منتشر کرد و هنرمندانی که احتمال ابتلا به ویروس کرونا را در حین اجرا در سالنی که تنها مجاز به استفاده از ۵۰ درصد ظرفیتش بودند به جان خریدند، روی صحنه رفتند. ۲۴ تیر اما اعلام تعطیلی سالن‌های تئاتر به مدت یک هفته توسط استاندار تهران از یک سو و مصاحبه مدیر

برای اجراهای خیابانی نیز زیر بار نرفتند. بهانه عمده این زیر بار نرفتن این بود که ستاد ملی مقابله با کرونا، چنین اجازه‌ای نمی‌دهد و بخش مضحک ماجرا اینکه خود گروه‌های نمایشی را روانه ستاد می‌کردند و می‌گفتند خودتان بروید مجوز بگیرید! در نتیجه کرونا برایشان نعمتی بود تا اجرایی روی صحنه نرود، کمک‌هزینه‌ای نپردازند. تالارهای نمایش تعطیل باشد و هزینه‌بر نشود و قس علی‌هذا.» درند با بیان اینکه گروه‌های نمایشی در سال ۱۳۹۹ در استان کرمانشاه جز در خصوص جشنواره استانی، شاهد فعالیت تئاتری دیگری نبوده‌اند، توضیح می‌دهد: «بجز اجراهای جشنواره استانی که با حضور تعداد معدودی و از جمله داوران و یک نفر نماینده

از سوی گروه‌های حاضر در این رویداد روی صحنه رفت، چیزی به نام اجرای عمومی در استان کرمانشاه نداشتیم جز سه اجرای صحنه‌ای و سه اجرای خیابانی که می‌توانید همین اعداد را شش یا هفت برابر کنید تا به عدد اجراهای استان کرمانشاه پیش از شیوع کرونا برسید.» او با بیان اینکه عدم صدور مجوز از سوی اداره کل ارشاد استان کرمانشاه کاملاً هدفمند انجام شد، ادامه می‌دهد: «الان که در ماه خرداد هستیم آنچه ما از کرم و لطف اداره کل ارشادمان می‌بینیم حرکت همراه با ترس و لرز گروه‌های نمایشی است و تنها چشم‌انداز آنها واکسیناسیون سراسری است تا به کمک آن بتوانند به شرایط پیشین بازگردند.»

توضیح می‌دهد: «استان خوزستان جزو استان‌هایی بود که با برگزاری ۱۱ یا ۱۲ مورد جشنواره و رویداد نمایشی در فضای مجازی، بالاترین آمار بهره‌گیری از ظرفیت‌های این فضا را داشت. نکته دیگر برگزاری رپرتوار تئاتر خیابانی بود که محدودیت‌های اجرا در سالن‌های نمایشی مسبب آن شد. رپرتواری که از ۸ تا ۴ خرداد ۱۴۰۰ برگزار شد و انتشار فراخوان و تولید اثر برای آن و تمرین گروه‌های نمایشی برای رسیدن به این تولید در طول سال ۱۳۹۹ رقم خورده بود و اگرچه می‌توانست در پایان همان سال به تمرین‌شدن اما قرار گرفتن استان خوزستان در وضعیت قرمز کرونایی به خرداد سال جاری منتقلش کرد. در واقع این ما بودیم که تلاش کردیم خودمان را با شرایط به‌وجودآمده تحت تأثیر شیوع کرونا مطابقت دهیم یا به سمت فضای مجازی یا اجراهای خیابانی حرکت کنیم.» او در خصوص آنچه این روزها در حوزه تئاتر در استان خوزستان می‌گذرد هم می‌گوید: «در اختتامیه رپرتوار تئاتر خیابانی از اولین رپرتوار تئاتر صحنه‌ای رونمایی کردیم و فراخوان آن در اختیار گروه‌های نمایشی قرار گرفت که اکنون در حال تولیدند. در واقع اکنون در هر کدام از شهرهای استان، ۵ یا ۶ گروه نمایشی با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی در حال تمرین هستند و گمان می‌کنم مشروط به همراهی مسئولان برای تجهیز و تعمیر امکانات و از جمله سیستم‌های خنک‌کننده سالن‌های نمایشی، اجراهای عمومی‌شان از اوایل تیرماه رقم بخورد.»

یکدیگر رنج برده‌ایم»

بزرگ‌کنیا با اشاره به برگزاری جشنواره استانی در سال ۹۹ می‌گوید: «چهار اثر حاضر در جشنواره در شهرکرد روی صحنه رفتند و دو مورد هم در دیگر شهرهای استان داشتیم و در سال ۱۴۰۰ متأسفانه رویدادی تئاتری نداشتیم تا همین رپرتوار نمایشنامه‌خوانی که به آن اشاره کردم، یکی، دو گروه نیز در حال یافتن متن و تمرینات اولیه هستند و در مقدمات ابتدای راه قرار دارند.»

دیگر هم به لحاظ زیرساخت‌ها، هم به لحاظ نیروی انسانی و هم به لحاظ حمایت‌ها، محدود است. با وجود این کوشیده‌ایم در هر شرایطی با پایبندی به شیوه‌نامه‌های بهداشتی و قوانین و مقررات وضع شده، کار را پیش ببریم و به‌عنوان مثال، در حال حاضر فراخوان یا دعوتی برای برگزاری رپرتوار نمایشنامه‌خوانی تنظیم کرده‌ایم اما واقعیت این است که ما همواره از عدم برابری و ناعدالتی میان تئاتر تهران و تئاتر استان‌ها و خود استان‌ها در قیاس با

بوشهر: لزوم بازسازی اعتماد گروه‌های نمایشی

سال ۱۳۹۹ و پیش از نوروز ۱۴۰۰، ادامه می‌دهد: «در آن مقطع زمانی حدود ۵ یا ۶ نمایش اجرای عمومی شد و بعد از آن مجدداً با تعطیلی سالن‌ها مواجه شدیم و در خصوص بازگشایی اخیر، با امید به اینکه مجدداً تعطیلی دیگری پیش نیاید، گروه‌های نمایشی آرام‌آرام در حال آغاز اجراهای عمومی هستند و هم اکنون که در حال صحبت با شما هستیم، نمایشی روی صحنه است، یک یا دو نمایش قرار است در تیرماه روی صحنه بروند و در مردادماه جشنواره تئاتر خیابانی خواهیم داشت و امیدواریم به نقطه‌ای طلایی و مستمر برسیم.» یاراحمدی با بیان اینکه «آنچه اهمیت دارد بازسازی اعتماد گروه‌های نمایشی و مخاطب است» می‌افزاید: «گروه‌های نمایشی باید بدانند زحمتی که برای تمرین یک اثر می‌کنند، روی صحنه دیده خواهد شد و با تعطیلی دیگری، تا چند ماهه آینده به تعویق نخواهد افتاد و در این صورت است که به روال سابق بروایم گشت. اعتمادسازی در میان مخاطبین نیز نکته مهم دیگری است که موجب می‌شود دوباره به سالن‌های نمایش بپایند.»

ایلام: ارشاد استان با گروه‌های متقاضی همکاری می‌کند

بوده است. در واقع اهالی تئاتر با دو مسأله مواجه بودند. یکی از این مسائل، مسأله اقتصادی و دشواری‌های تولید کار بود و مسأله دیگر شیوع کرونا که موجب می‌شد گروه‌های نمایشی آن چنان رغبتی به روی صحنه رفتن نداشته باشند و در نتیجه آنچه بیشتر جریان داشت برنامه‌های جنبی مانند کلاس‌های آموزشی و تحلیل از هنرمندان و... بود.»

جهانشیر یاراحمدی، رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان بوشهر در پاسخ به این پرسش می‌گوید: «ما پیش از این صاحب چراغی شعله‌ور در زمینه تئاتر در استان‌های ایران بودیم و خوشبختانه بوشهر هم، برخلاف گذشته، به‌شکلی مستمر شاهد نورافزایی این چراغ بود؛ نمایش‌هایی روی صحنه می‌رفت و نوبت اجرای سالن‌ها تا چند ماه آینده پر بود. نازل شدن مصیبت کرونا بر جهان و ایران، وضعیت اجراهای نمایشی را به سمت سوت‌و‌کور شدن برد و طبیعی است که پس از بازگشایی، برای بازگشتن به نقطه پیشین باید فرجه‌ای در نظر گرفت و در نظر داشت که این بازگشتن، با توجه به عدم اعتماد گروه‌های نمایشی و مخاطبان به فضای موجود، کاری ساده نیست.» یاراحمدی با بیان اینکه «خوشحالم که دوستانم در استان بوشهر و سایر استان‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فضای مجازی اجازه ندادند تئاتر به فراموشی سپرده شود»، توضیح می‌دهد: «ما در طول این مدت در استان بوشهر هم در حوزه جشنواره‌های مجازی و هم در حوزه ورک شاپ‌های آموزشی فعال و شاهد برگزاری ۵ یا ۶ جشنواره مجازی بودیم که از جمله آنها می‌توان به جشنواره‌هایی برای نمایشگران آماتور و جشنواره‌هایی برای گروه‌های حرفه‌ای اشاره کرد اما به واسطه ۱۰ ماه تعطیلی مطلق در سال ۱۳۹۹ و تنها دو ماه اجازه روی صحنه رفتن در پایان سال، طبیعتاً شاهد روی صحنه رفتن تعداد اندکی نمایش بودیم.» او با اشاره به بازگشایی دو ماهه پایانی

سعید خیراللهی، رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان ایلام در پاسخ به این پرسش می‌گوید: «بعد از اعلام بازگشایی مجدد سالن‌های نمایش دو گروه در مرکز استان روی صحنه رفتند که یکی از آنها برای ۲۰ شب و دیگری برای ۱۰ شب روی صحنه بود و گروه بعدی هم در نوبت اجرا قرار دارد اما در سایر شهرهای استان هنوز این اتفاق رخ نداده است. ما به‌هیچ‌عنوان شاهد عدم همکاری اداره کل ارشاد استان نبودیم و کاملاً با ما همراه بودند. در نتیجه اگر گروهی مایل به روی صحنه رفتن باشد، مشکلی وجود ندارد.» او در مورد تعداد اجراها از اسفند ۹۸ تا امروز در استان ایلام هم توضیح می‌دهد: «سال گذشته شاهد اجرای عمومی یک نمایش در استان ایلام بودیم که بی‌سفر به گذشته شاهد اجرای عمومی یک نمایش بودیم اما قطعاً نمی‌توانیم بگوییم بواسطه اجرای یک یا دو نمایش، چراغ صحنه روشن

نهادینه شده است که از تهران بشنویم و بخوانیم بی‌آنکه بدانیم اهالی تئاتر در چهارمحال و بختیاری، ایلام، کرمانشاه، بوشهر، خوزستان و... چه می‌کنند و چگونه روزگار می‌گذرانند؟ امری که بدون شک ملزم به پیگیری آن هستیم، مگر اینکه ادعان کنیم هرگاه می‌گوییم «چراغ صحنه روشن است» منظورمان تنها در تهران است. روایت رؤسای شعب استانی انجمن هنرهای نمایشی کشور در این میان می‌تواند راهگشا باشد. از زبان آنهائس که بی‌سفر به ۳۱ استان کشور می‌توان پی برد کدام استان توانسته است شعله چراغ تئاترش را از گزند طوفان کرونا در امان نگه دارد و کدام نه؟ در

کدام استان اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همراه و همپای انجمن هنرهای نمایشی آن استان و اهالی تئاترش است و در کدام نه؟ کدام استان برای تجهیز و تعمیر یا جایگزینی امکانات سرقت‌شده سالن‌هایش در دوره طولانی مدت تعطیلی استان‌ها محقق شده است و در کدام نه؟ کدام مالی است و کدام نه؟ وعده اداره کل هنرهای نمایشی برای جبران ضرر ناشی از استفاده از تنها ۵۰ درصد سالن‌ها در کدام استان‌ها محقق شده است و در کدام نه؟ برای حفظ تئاتر در سبد اقتصادی خانواده همچنان پابرجاست و در کدام نه؟ و...